

**Växjö
kommun**

**Mål, planer och program
tillhörande**

VÄXJÖ KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN

Innehåll

Inledning	4
Nationella mål, planer och program	5
De globala hållbarhetsmålen.....	6
Nationella miljömål.....	9
Folkhälsopolitiska mål.....	13
Friluftslivsmål.....	14
Politik för gestaltad livsmiljö	16
Mål för kulturpolitiken.....	16
Barnkonventionen.....	18
Mål för transportpolitiken.....	18
Sveriges energi- och klimatmål	19
Nationell plan för transportsystemet 2018–2029	20
En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft	21
Regionala mål, planer och program	22
Gröna Kronoberg – Regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län.....	22
Länstransportplan för Kronobergs län 2018 – 2029	25
Trafikförsörjningsprogram Region Kronoberg 2016 - 2025	26
Länsgemensam folkhälsopolicy för Kronobergs län.....	28
Regionalt kulturmiljöprogram	29
Förnyat kulturmiljöarbete 2016–2020 – Kulturmiljöstrategi för Kronobergs län.....	29
Regionala miljömål i Kronobergs län 2013–2020.....	30
Vägen framåt - Åtgärdsprogram för miljömålen 2019 - 2025	31
Förvaltningsplan 2016–2021 för södra Östersjöns vattendistrikt.....	31
Vattenförsörjningsplan för Kronobergs län	33
Naturvårdsprogram för Kronobergs län	34
Regional kulturplan för Kronobergs län.....	34
Kommunala mål, planer och program	35
Övergripande mål och viljeinriktningar	35
Hållbara Växjö 2030.....	35
Mångfaldsprogram 2015–2025 – Ett sammanhållet Växjö	37

Landsbygdsplan.....	38
Fysiska sektorsplaner	40
Klimatanpassningsplan	40
Vattenplan.....	40
Plan för odling.....	41
Grönstrukturprogram	41
Friluftsprogram.....	42
Transportplan	43
Cykelvägplan	43
Icke-fysiska sektorsplaner	43
Näringslivsplan	43
Besöksnärringsplan	45
Energiplan.....	45
Plan för förebyggande och hantering av avfall 2020-2025 (avfallsplan).....	45
VA-policy.....	46
Övriga.....	47
Växjö kommuns träbyggnadsstrategi	47
Riktlinjer för utformning stadsmiljö.....	48
Bostadsförsörjningsprogram	48
Strategi för konstområdet.....	49
Riktlinjer för konstnärlig utsmyckning vid ny-, till och ombyggnad av lokal för kommunal verksamhet.....	49

Inledning

Av översiktsplanen ska det enligt plan- och bygglagen, 3 kap 5 § framgå hur kommunen tänker ta hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling. Den översiktliga planeringen bör även beakta kommunens egna mål, planer, program och liknande dokument. En viktig del i arbetet är därför att identifiera vilka de för översiktsplaneringen mest relevanta målen, planerna och programmen är, och analysera på vilket sätt de kan och bör påverka planeringen. Det är syftet med denna sammanställning och analys. Här redogörs för de mål, planer och program som vi bedömer bör påverka översiktsplanens innehåll och utformning. Då målen, planerna och programmen förändras över tid ska den, liksom översiktsplanen, hållas aktuell och ses över.

Målen, planernas och programmens relevans för den fysiska planeringen, bedöms utifrån följande definitioner.

- **Liten relevans.** Faller helt eller nästan helt utanför den fysiska planeringens domän. Kan inte påverkas med fysisk planering.
- **Viss relevans.** Uppnås främst med andra medel än fysisk planering, men fysisk planering kan ändå spela roll.
- **Stor relevans.** Kan till stor del främjas med fysisk planering och bör således påverka översiktsplanens utformning.

Målen är både många och i många fall allmänt hållna. De måste tolkas i samhällsbyggnadstermer och ges en mer hanterbar form för att den fysiska planeringen ska kunna svara upp mot dem. Kommunen håller på att ta fram ett hållbarhetsprogram som ska grundas på de globala hållbarhetsmålen. Ambitionen är att hållbarhetsprogrammet ska innehålla mål för hållbart samhällsbyggande. Vi arbetar parallellt med en definition av hållbart samhällsbyggande som kan bli input till både hållbarhetsprogrammet och översiktsplanen.

Nationella mål, planer och program

Det finns en lång rad mål av olika slag som kan betraktas som nationella i den meningen att de beslutats av riksdag, regering eller centrala statliga myndigheter. Flertalet av dem är främst avsedda för styrningen av de olika politikområdena i statsapparaten. I många fall är de dessutom mer eller mindre liktydiga med plan- och bygglagens portalparagraf och många av bestämmelserna i framför allt lagens andra kapitel om allmänna intressen som ska beaktas i fysisk planering och byggande. Vi har här därför begränsat oss till sådana nationella mål som riksdagen antagit i särskild ordning med avsikt att de ska vägleda samhällsutvecklingen i stort eller som riktas direkt till den fysiska planeringen:

De nationella mål vi bedömer mest relevanta för översiktsplaneringen är:

- De globala hållbarhetsmålen (17 mål)
- Miljömålen, inklusive klimatmålen (ett övergripande generationsmål och 16 miljö kvalitetsmål)
- Friluftsmålen (tio mål)
- Folkhälsopolitiska mål (ett övergripande mål och åtta målområden)
- Mål för kulturpolitiken
- Politik för gestaltad livsmiljö
- Barnkonventionen (fyra grundprinciper)
- Mål för transportpolitiken (ett övergripande mål samt ett funktionsmål och ett hänsynsmål)
- Sveriges energi- och klimatmål (inklusive energipolitiska mål för vindkraft)

Sammanlagt rör det sig om ett 60-tal mål. Flera av dem har dock samma innebörd, även om de formuleras lite olika. Flera av de globala hållbarhetsmålen är exempelvis till stor del liktydiga med några av miljö, folkhälso- och friluftsmålen.

När det gäller nationella planer och program är det framför allt två som har viss betydelse för översiktsplaneringen:

- Nationell plan för transportsystemet 2018–2029
- Nationell strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft

Båda kanaliseras dock via den regionala planeringen. Transportplanen ligger till grund för länstransportplanen och den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft vidareutvecklas i den regionala utvecklingsstrategin.

De globala hållbarhetsmålen

[De globala hållbarhetsmålen hittar du i sin helhet här.](#)

FN:s generalförsamling antog 2015 Agenda 2030 för hållbar utveckling med 17 globala hållbarhetsmål. Sverige har som FN-medlem anslutit sig till målen.

1. Ingen fattigdom

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

Möjligen kan bostadspriserna kopplas till detta mål, men de kan inte påverkas av fysisk planering.

2. Ingen hunger

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

Möjligen att värna odlingsbar mark.

3. Hälsa och välbefinnande

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Planeringen kan främja fysisk aktivitet och möten mellan människor. Se vidare folkhälsomålen nedan.

4. God utbildning för alla

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

5. Jämställdhet

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Svårt påverka jämställdheten via fysisk planering och ÖP. Handlar framför allt om jämställt deltagande i processen, och om att främja trygga miljöer.

6. Rent vatten och sanitet

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Värna tänkbara vattentäkter. Reservera plats för tillkommande/utvidgade VA-anläggningar. Avgränsa hänsynsområden med riktlinjer för byggande kring viktiga/känsliga vattenområden.

7. Hållbar energi för alla

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Handlar mest om hur energi produceras och till vilken kostnad.

Avgränsa och ange riktlinjer för områden lämpliga för energiproduktion, till exempel vindkraft.

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Framför allt när det gäller infrastruktur. Fysisk planering påverkar dock främst var infrastrukturen bör anläggas. Det är en del av att skapa hållbara städer och samhällen (mål 11).

Reservera plats för tillkommande infrastrukturanläggningar.

10. Minskad ojämlikhet

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

11. Hållbara städer och samhällen

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Gestaltas genom översiktsplanens utformning och riktlinjer; i målbild, utvecklingsinriktning, avsedd användning av mark- och vattenområden samt hänsynsområden.

12. Hållbar konsumtion och produktion

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

13. Bekämpa klimatförändringen

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Finns även i miljömålen. Transporterna är den största utsläppskällan av klimatgaser i Sverige.

Gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik. Bygg i stråk, pärlband och funktionsblandat.

14. Hav och marina resurser

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Mark- och vattenanvändningen i inlandet påverkar i slutändan havsmiljön. Vattendragen har betydelse som lekområden för lax och annan vandringsfisk. Se även miljömålen Ingen övergödning och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik. Bygg i stråk, pärlband och funktionsblandat. Reservera plats för kväverening av avloppsvatten. Riktlinjer om hänsyn till fiskvandring i åarna.

15. Ekosystem och biologisk mångfald

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Motsvarar till stor del miljömål 16. Ett rikt växt- och djurliv.

Värdefulla grönområden och grönstråk pekas ut i översiktsplanen (inklusive grön infrastruktur); skydd/bevarande och hänsyn.

16. Fredliga och inkluderande samhällen

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Stark koppling till de nationella folkhälsomålen och motsvarar till stor del kommunens mångfaldsprogram. Men andra åtgärder/insatser än de som kan styras med fysisk planering är viktigare.

Identifiera och skapa platser som uppmuntrar till möten mellan människor av alla de slag och kan bidra till att skapa sammanhållning. Bygg bort barriärer. Skapa blandade områden – blandade boendeformer och bostadsstorlekar, blandad användning/funktion (blandstad). Se till att ÖP-processen präglas av delaktighet för alla medborgardialogen. Gör särskilda ansträngningar att nå dem som inte brukar höras

17. Genomförande och globalt partnerskap

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

Nationella miljömål

[De nationella miljömålen hittar du i sin helhet här.](#)

De består av ett generationsmål och 16 miljökvalitetsmål. Generationsmålet och de 15 första miljökvalitetsmålen antogs av riskdagen år 1999. Det 16:e målet tillkom år 2005.

Generationsmålet

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Indirekt relevans. Kanaliseras via miljökvalitetsmålen nedan.

1. Begränsad klimatpåverkan

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Halten av växthusgaser i atmosfären skall i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.

Vi kan genom den fysiska planeringen skapa förutsättningar för mer eller mindre hållbara transporter.

2. Frisk luft

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Luften skall vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Vi kan genom den fysiska planeringen placera av bostäder och andra personintensiva verksamheter så att de inte störs av luftförorenande anläggningar.

3. Bara naturlig försurning

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning skall underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen skall heller inte öka korrosionshastigheten i tekniska material eller kulturföremål och byggnader.

4. Giftfri miljö

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Miljön skall vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Främst med koppling till transporter och dagvatten. Men i förlängningen också till vilket byggmaterial som används.

5. Skyddande ozonskikt

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

Ozonskiktet skall utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

6. Säker strålmiljö

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Människors hälsa och den biologiska mångfalden skall skyddas mot skadliga effekter av strålning i den yttre miljön.

Hur vi förlägger bostäder i förhållande till kraftledningar.

7. Ingen övergödning

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten skall inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Övergödande ämnen kan vi i viss mån påverka genom transporteffektiva strukturer och vilket typ av avloppsanläggningar vi har.

8. Levande sjöar och vattendrag

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer skall bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion skall bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

Genom var och hur vi tillåter byggnation och förutsättningar för att ta hand om dagvatten.

9. Grundvatten av god kvalitet

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Grundvattnet skall ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Hur vi skyddar grusåsar med betydelse för dricksvattenförsörjning.

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård.

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

Västerhavet och Östersjön skall ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden skall bevaras. Kust och skärgård skall ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård skall bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden skall skyddas mot ingrepp och andra störningar.

11. Myllrande våtmarker

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet skall bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

Vilken hänsyn vi visar till de mest värdefulla våtmarkerna.

12. Levande skogar

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Vilken hänsyn vi visar till de mest värdefulla våtmarkerna.

13. Ett rikt odlingslandskap

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Ställningstagande kring byggande på jordbruksmark och vilka jordbruksmarker som är särskilt viktiga att värna.

14. Storslagen fjällmiljö

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

Fjällen skall ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen skall bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden skall skyddas mot ingrepp och andra störningar.

15. God bebyggd miljö

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Anger egentligen riktlinjer för samhällsplaneringen i stort, det är en slags portalparagraf, som med lite andra ord även finns i PBL.

16. Ett rikt växt- och djurliv

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner

och processer skall värnas. Arter skall kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Värdefulla grönområden och grönstråk redovisas.

Folkhälsopolitiska mål

[De folkhälsopolitiska målen hittar du i sin helhet här.](#)

Antogs i sin nuvarande form av riksdagen år 2018.

Nationellt övergripande mål för folkhälsopolitiken

Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Viss relevans.

Översiktsplanen utformas så att fysisk aktivitet och möten mellan människor främjas.

Målområden

1. Det tidiga livets villkor

Viss relevans.

Närrekreationsområden och huvudcykelvägar pekas ut i översiktsplanen. Riktlinjer om avstånd till mindre grönytor i stadsdelar och kvarter.

2. Kunskaper, kompetenser och utbildning

Liten relevans.

Översiktsplanen bör möjliggöra attraktiv och tillgänglig lokalisering av skoländamål.

3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö

Ej relevant.

4. Inkomster och försörjningsmöjligheter

Ej relevant.

5. Boende och närmiljö

Ej relevant.

6. Levnadsvanor

Viss relevans.

Kartläggning av viktiga rekreationsområden och grönstråk i planerings- och beslutsunderlaget. Grönområden, grönstråk, huvudcykelvägar pekas ut i översiktsplanen.

7. Kontroll, inflytande och delaktighet

Viss relevans.

Framför allt som medborgarinflytande i planeringsprocessen.

8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Liten relevans.

Friluftslivsmål

[Sveriges friluftsmål hittar du i sin helhet här.](#)

Beslutades av regeringen år 1012.

1. Tillgänglig natur för alla

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

Handlar om människors kunskap om att friluftsområden existerar och deras föreställningar om hur tillgängliga områdena är.

2. Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet.

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Ej relevant.

3. Allemansrätten

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Liten relevans.

Handlar främst om kunskap om vad allemansrätten innebär. Dock också att allemansrätten ska värnas.

4. Tillgång till natur för friluftsliv

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Kartläggning av intresseområden i planerings- och beslutsunderlaget. De rekreativsområden och värdefull natur som kommunen vill värna/utveckla pekas ut i ÖP, antingen som områdesanvändning eller som områden där annan användning ska ta särskild hänsyn till friluftslivsvärdena.

5. Attraktiv tätortsnära natur

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Stor relevans.

Tätortsnära rekreativsområden och värdefull natur i och i närheten av tätorter pekas ut i översiktsplanen, antingen som områdesanvändning eller som områden där annan användning ska ta särskild hänsyn till friluftslivsvärdena.

6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Områden av särskilt intresse för turism kan pekas ut i ÖP som hänsynsområde. Även områden/platser som är särskilt lämpliga för landsbygdsutveckling kan pekas ut, t.ex. som LIS-områden.

7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet.

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Handlar om åtgärder för att göra skyddade områden attraktiva för besökare.

Tas mest om hand i skötselplaner för de skyddade områdena. Men kommunen kan i ÖP ange ambition om eller behov av utvecklingsinsatser.

8. Ett rikt friluftsliv i skolan

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Ingen relevans.

Handlar om innehållet i skolans verksamhet.

9. God kunskap om friluftslivet.

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Ingen relevans.

Handlar om att det bör finnas forskning och statistik om friluftslivet.

10. Friluftsliv för god folkhälsa.

[Mer information om målet hittar du här.](#)

Viss relevans.

Områden lämpliga för friluftsliv pekas ut i ÖP (se mål 4 och 5), liksom viktiga grönstråk med gång- och cykelvägar, med mera.

Politik för gestaltad livsmiljö

[Politik för gestaltad livsmiljö hittar du i sin helhet här.](#)

Stor relevans.

Utveckla vår stad, tätorter och landsbygd på ett hållbart sätt, med trivsamma miljöer som inbjuder till ett rikt och varierat liv. Historiska värden och lokala särdrag värnas och utvecklas och blir en förutsättning för utveckling av god arkitektur. Kommunen vågar genom en tydlig och långsiktig planering styra mot ett hållbart samhälle.

Ett gemensamt skapande och en helhetssyn på den gestaltade livsmiljön är kärnan i den nya politiken för arkitektur, form, design, konst och kulturarv. Det är en politik som på ett tydligt sätt tar utgångspunkt i människan, hennes behov och livskvalitet vid formandet och förvaltandet av våra livsmiljöer. Politiken utgår också från allas rätt till miljöer som är inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara.

Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Det ska uppnås genom

- att hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden,
- att kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids,
- att det offentliga agerar förebildligt,
- att estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas,
- att miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla,
- att samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt.

Mål för kulturpolitiken

[Mål för kulturpolitiken hittar du i sin helhet här.](#)

[Propositionen de bygger på hittar du här.](#)

Liten relevans.

Är främst övergripande mål för hur staten ska främja kulturarbetet och har liten direkt koppling till den fysiska planeringen. Ger i sig inga mål eller vägledning för hur kulturlivets intressen ska hanteras i samhällsplaneringen. Region Kronoberg har använt dessa mål som grund när de fördjupat den kulturpolitiska visionen för Kronobergs län.

Beslutades av riksdagen 2009.

Målen ska styra den statliga kulturpolitiken men ska även kunna vägleda kulturpolitiken i kommuner och regioner.

Målen för kulturpolitiken är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå de kulturpolitiska målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

På kulturområdet finns det även riksdagsbundna mål inom litteratur och läsfrämjande, inom film, arkitektur, form och design, inom arkivområdet samt inom kulturmiljöområdet. Av det som är mest relevant för översiktsplanen finns kopplingen till de arkitekturpolitiska målen och även målen för kulturmiljöarbetet. För att uppnå målen för kulturmiljöarbetet nämns följande punkter:

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas,
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön,
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser, och
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Barnkonventionen

[Barnkonventionen hittar du i sin helhet här.](#)

Barnkonventionens syfte är att garantera alla barn deras mänskliga rättigheter. FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den ofta kallas, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Riksdagen har tagit beslut om att barnkonventionen ska bli svensk lag från den 1 januari 2020.

Barnkonventionens grundprinciper

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras

Viss relevans.

Artikel 3: I alla åtgärder som rör barn ska man i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa

Viss relevans.

Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas fysiskt, psykiskt, andligt, moraliskt och socialt

Stor relevans.

Hur vårt samhälle utvecklas kan påverka barnens fysiska psykiska hälsa, tex med närhet till natur, lekplats och friyta vid våra förskolor/skolor samt att man känner sig trygg när man rörs sig till skola, fritidsaktiviteter med mera.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem

Stor relevans.

När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad.

Att göra barn och ungdomar delaktiga i framtagande av översiktsplanen och hitta dialogformer som passar dem.

Mål för transportpolitiken

[Mål för transportpolitiken hittar du i sin helhet här.](#)

[Propositionen Mål för framtidens resor och transporter hittar du här.](#)

Antogs av riksdagen 2009, baserat på propositionen *Mål för framtidens resor och transporter* (prop 2008/09:93). Riktas främst till den statliga transportpolitiken och

transportsektorn. Bör dock enligt propositionen beaktas i den fysiska planeringen, men det måste alltid finnas utrymme för avvägning mot andra intressen och effekter, liksom mål inom andra politikområden.

Övergripande mål

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Viss relevans.

Se nedan under funktions- och hänsynsmål.

Funktionsmål - Tillgänglighet

Stor relevans.

Framförallt preciseringarna om att barns möjligheter att själva på ett säkert sätt använda transportsystemet, och vistas i trafikmiljöer, ska öka, och att förutsättningarna för att välja kollektivtrafik, gång och cykel förbättras.

Översiktsplanen redovisar den övergripande transportinfrastruktur, inklusive gång- och cykelnät, som kommunen eftersträvar, plus en hållbar och ändamålsenlig bebyggelsestruktur. Dessutom kan kommunen i översiktsplanen ange de kollektivtrafiklinjer som avses utvecklas.

Hänsynsmål - Säkerhet, miljö och hälsa

Viss relevans.

Avser främst trafiksäkerhetsarbetet och att transportsektorn ska bidra till miljö- och folkhälsomålen.

Planeringsunderlag kan peka ut osäkra och olycksdrabbade platser i trafiknätet, och i översiktsplanen kan anges var åtgärder i huvudnäten bör prioriteras.

Sveriges energi- och klimatmål

[Sveriges energi- och klimatmål hittar du i sin helhet här.](#)

Den svenska energipolitiken syftar till att förena ekologisk hållbarhet med konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Energipolitik grundar sig på den lagstiftning som fastställts inom EU.

De svenska energi- och klimatmålen består av fyra mål fram till 2020 och ytterligare fem mål till 2030 och framåt. Bland annat ska utsläppen för inrikes transporter exklusive

inrikes flyg vara 70 procent lägre år 2030 jämfört med 2010, elproduktion ska vara 100% förnybar till år 2040 och senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp.

Stor relevans.

Översiktsplanen behöver skapa förutsättningar för ett effektivt och hållbart resande genom smart infrastrukturplanering och funktionsblandning med tillgängliga funktioner. Utgångspunkten bör i första hand vara att minska behovet av det långväga resandet och i andra hand främja hållbara transportmedel.

Genom att uppfylla kommunens egna högt satta hållbarhetsmål så uppfyller vi även de nationella.

Energipolitiska mål för vindkraft

[Energipolitiska mål för vindkraft hittar du i sin helhet här.](#)

Vindkraften är en viktig energikälla för att uppnå Sveriges mål om 100% förnybar elproduktion till år 2040.

Det finns en planeringsram till år 2020 om 30 TWh årlig produktion av vindel, varav 20 TWh på land och 10 TWh till havs, som riksdagen antog 2009.

Viss relevans.

Boverket bedömde vid utvärderingen (2012) av det stöd för kommunala planeringsinsatser för vindkraft som införts att det finns planmässiga förutsättningar för att planeringsramen på 30 TWh kan nås. Växjö upprättade ett tillägg till översiktsplanen med hjälp av planeringsstödet. Där pekas tre områden i kommunen ut som särskilt lämpliga för vindkraft. Dessutom anges en relativt stor del av kommunen som möjlig för vindkraftsutbyggnad. Kommunen kan därför sägas ha bidragit till att planeringsramen kan nås.

Arbeta in vindbrukstillägget i nya översiktsplanen, efter eventuell översyn och revidering.

Nationell plan för transportsystemet 2018–2029

[Nationell plan för transportsystemet 2018–2029 hittar du i sin helhet här.](#)

Nationell plan för transportsystemet 2018–2029 omfattar åtgärder som innebär ett viktigt steg mot ett modernt och hållbart transportsystem. Järnvägen rustas upp, moderniseras och byggs ut.

Fastställdes av regeringen 2018.

Viss relevans.

De flesta infrastrukturinvesteringar som påverkar mark- och vattenanvändningen ingår i länstransportplanen, som är mer detaljerad. Detta gäller dock ej för ombyggnad av trafikplats Fagrabäck.

- Rv 25 Österleden i Växjö, 292 miljoner kronor

Beaktas i översiktsplanens redovisning av det framtida övergripande transportsystemet. Översiktsplanen kan ange en mer genomarbetad sträckning av planerade vägar och järnvägar, det vill säga kommunens uppfattning av var de bör dras.

En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft

Liten relevans.

Vägledande främst för det regionala tillväxtarbetet och ska således genomsyra de regionala utvecklingsstrategierna. Översiktsplanen ska främst förhålla sig till Region Kronobergs mål, planer och program.

En modern och aktiv regional tillväxtpolitik för hela Sverige inriktas på att regionerna ska ges möjligheter att växa och utvecklas efter sina särskilda förutsättningar, såväl i städer som på landsbygden. För att åstadkomma detta krävs insatser och samverkan inom en rad olika sektorer och på alla samhällsnivåer. Därför behöver Sverige en nationell strategi som kan utgöra en gemensam utgångspunkt i arbetet för alla möjligheter att bo, utvecklas och driva företag i hela landet. Gäller från 2015 till 2020.

För den fysiska planeringen säger strategin att det behövs en ökad medvetenhet om dess betydelse för hållbar regional tillväxt och attraktiva livs- och boendemiljöer hos aktörer med regionalt utvecklingsansvar.

Regionala mål, planer och program

Både Region Kronoberg och Länsstyrelsen i Kronobergs län har antagit mål, planer och program av betydelse för hållbar utveckling och som översiktsplaneringen ska ta hänsyn till. Nedan beskrivs kortfattat de mål, planer och program vi bedömt vara mer eller mindre relevanta för översiktsplaneringen. Där analyseras också på vilket sätt de kan och bör påverka översiktsplanen.

Gröna Kronoberg – Regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län

[Gröna Kronoberg – Regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län hittar du i sin helhet här.](#)

Viss relevans.

Prioriteringen om den komplementära regionen bör översiktsplan förhålla sig till, men vad detta innebär för den rumsliga utvecklingen och planeringen konkretiseras inte i någon rumslig målbild eller strategi. Med en kommande "samplanering" kommer dock bättre förutsättningar för ett regionalt perspektiv i översiktsplanen att skapas.

Målet i nuvarande översiktsplan, del staden, om Växjö som "den regionala staden - en kärna i en samverkande region", stämmer väl med idén om den komplementära regionen, men behöver utvecklas och ytterligare konkretiseras i nya översiktsplan. Detta bör givetvis göras i dialog med Region Kronoberg, Länsstyrelsen, Trafikverket och grannkommunerna.

Gröna Kronoberg är i första hand Region Kronobergs – de förtroendevaldas – beställning till den egna organisationen i syfte att definiera de övergripande målen och prioriteringarna fram till 2025. Men den ska även vara vägledande för "samhandling". Understrategier och handlingsplaner kopplas till Gröna Kronoberg. Via dessa får aktörer inom olika områden möjlighet att samverka om hur målen i Gröna Kronoberg ska nås. Exempel på understrategier är Kompetensförsörjningsstrategin, Trafikförsörjningsprogrammet, Folkhälsopolicyn, Innovationsstrategin och Kulturplanen.

Regionalt utvecklingsarbete ska bygga på samhandling i syfte att nå målen. Samhällsutmaningarna kan inte lösas av en enskild aktör utan kräver effektiv samhandling mellan politik, näringsliv, forskning och civilsamhälle. Det innebär att föra samtal, om nuläge och mål, att skapa samsyn om vad som bör göras och hur.

Ambitionen är också att genom samhandling samordna fysisk planering och hållbar tillväxt på regional och kommunal nivå, mellankommunalt och mellanregionalt.

Målbilden i Gröna Kronoberg sammanfattas så här:

År 2025 är Kronoberg ett län som växer i öppna och hållbara livsmiljöer med förnyelseförmåga. Det är invånare i alla åldrar som skapar utveckling och förnyelse. Alla

behövs och bidrar till att skapa en plats som är attraktiv att bo på, arbeta och vistas i. Samhandling kring social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet gör oss framgångsrika och tillsammans tar vi oss an och ser möjligheter i både globala och lokala utmaningar.

Den bryts ner i två målområden som beskriver utmaningar, mål och prioriteringar: 1. Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer, och 2. Vi växer av en cirkulär ekonomi med förnyelseförmåga.

Målbild Gröna Kronoberg – Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer med förnyelseförmåga	
Målområde 1 Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer.	Målområde 2 Vi växer i en cirkulär ekonomi med förnyelseförmåga
Utmaningar 1. Hög konkurrens om invånare och en åldrande befolkning 2. Stora avstånd och en gles bebyggelsestruktur 3. Skillnader i delaktighet och hälsa	Utmaningar 1. En svag sysselsättningstillväxt som följd av hög konjunkturkänslighet och ökad global konkurrens 2. Sysselsättningsgraden har minskat men fortsatt upplever arbetsgivare svårigheter att hitta rätt kompetens 3. Att få fler innovativa och växande företag
Mål <ul style="list-style-type: none"> • Befolkningen ska öka. Överstiga medianen för riket 2014 – 2025 • God socioekonomisk utveckling. Medianinkomsten > riksgenomsnittet 2025 • God hälsa hos befolkningen. Självskattade hälsan > riksgenomsnittet 2025 • Klimatpåverkan ska minska. Minskningen av klimatpåverkande utsläpp ska vara störst i riket 1990 – 2025 	Mål <ul style="list-style-type: none"> • Produktiviteten ska öka. BRP/sysselsatt ska öka mer än riket 2014 – 2025 • Balanserad tillväxt – Fler arbetet. Sysselsatta dagbefolkningen ska öka mer än medianen för riket 2014 – 2025 • Förbättrad matchning – Fler i arbete. Sysselsättningsgraden för kvinnor och män ska vara minst 80 % år 2025 • Ökad förnyelseförmåga. Över medianen sett till arbetstillfällena med minst 1 sysselsatt per 1000 invånare år 2025
Prioritering <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla platser, orter, städer och regioner genom att komplettera och dra nytta av varandra • Utveckla miljöer där människor känner sig välkomna och delaktiga 	Prioritering <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla diversifiering och innovationsförmåga • Utveckla livslångt lärande och jämlik hälsa

Länstransportplan för Kronobergs län 2018 – 2029

[Länstransportplan för Kronobergs län 2018 – 2029 hittar du i sin helhet här.](#)

Stor relevans.

Länstransportplanen innehåller viktigt planeringsunderlag i form av bland annat problemanalys, var åtgärder behövs och regionala förutsättningar och ambitioner.

Således är länstransportplanen i högsta grad relevant för den översiktliga planeringen, för det regionala perspektivet och vad gäller de strategiskt viktiga transportinfrastrukturåtgärderna som översiktsplanen måste förhålla sig till. Men den har ett kortare perspektiv än översiktsplanen, som alltså i sin tur kan vägleda nästa länstransportplanen.

Långsiktig plan för framtidens transportinfrastruktur i länet, upprättad på regeringens uppdrag. Innehåller ett antal större och betydelsefulla infrastrukturobjekt som bör genomföras inom en överskådlig framtid. Dessutom redovisas ett antal större brister som behöver utredas ytterligare innan åtgärder kan väljas och genomföras. Mindre åtgärder, under 25 miljoner kronor, behandlas i en gemensam Pott för *anpassning av transportinfrastrukturen* och avser kompletterande åtgärder för att understödja de tidigare namngivna stråkinvesteringar. I potten ingår trafiksäkerhetsåtgärder inklusive mötesseparering, kollektivtrafik- och cykelåtgärder samt mobility management-åtgärder.

Innehåller i inledningen resonemang om kommunikationernas betydelse för regional utveckling (regionförstoring, regionförstärkning), om transporternas miljöpåverkan, om länets specifika förutsättningar med mera, som kan vara input i den översiktliga planeringen, särskilt när det gäller regionalt perspektiv.

Redogör för nationella mål och riktlinjer med bäring på transporterna, bland annat de transportpolitiska målen, och de nationella klimat- och miljömålen. Beskriver även den nya planeringsprocessen för transportinfrastrukturen, bland annat åtgärdsvalsstudier och fyrstegsprincipen.

En viktig utgångspunkt för länstransportplanen har varit en regional systemanalys, vars slutsatser bedöms gälla fortfarande trots några år på nacken. Där identifieras ett antal strategiskt viktiga stråk, bestående av järnvägar och vägar, en eller flera tillsammans, och i vilka det ligger viktiga hamnar, terminaler, resecentra och flygplatser.

Slutsatser/problemanalys från OECD-studien (2011–2012) avseende transporter refereras, liksom resvaneundersökningen från 2012 lyfts fram.

De för översiktsplanen viktigaste satsningarna i länstransportplanen är:

Större investeringar

- Partiellt dubbelspår Alvesta – Växjö, 30 miljoner kronor

- Rv 23 Huseby – Marklanda, 177 miljoner kronor (mötesseparering i befintlig sträckning, breddning på vissa sträckor)
- Rv 27 Säljeryd – Växjö, etappindelning, 80 miljoner kronor

Större brister som behöver utredas

- Rv 23 Marklanda – Växjö
- Södra Länken

Trafikförsörjningsprogram Region Kronoberg 2016 - 2025

[Trafikförsörjningsprogram Region Kronoberg 2016 - 2025 hittar du i sin helhet här.](#)

Stor relevans.

Trafikförsörjningsprogrammet är givetvis ett viktigt underlag för översiktsplaneringen, som bör ske i växelverkan med kollektivtrafikplaneringen. En klimatsmart och hållbar stads- och bebyggelseutveckling måste främja kollektivtrafikens utbyggnad, vilket talar för tätare stad i stråk och att planera för stråk även på landsbygden och mellan mindre orter.

Trafikförsörjningsprogrammet innehåller strategier och allmänna riktlinjer, och identifierar och klassificerar ett antal regionala stråk som översiktsplaneringen kan arbeta vidare med och konkretisera till utvecklingsstråk, och i samarbete med Länstrafiken identifiera områden och stråk i framförallt staden som stomme för bebyggelseutvecklingen.

Trafikförsörjningsprogrammet är antaget 2015.

Syftet med trafikförsörjningsprogrammet är att tillhandahålla långsiktiga mål och riktlinjer för hur kollektivtrafiken ska fungera i länet och för att stödja regionalt hållbar tillväxt.

Trafikförsörjningsprogrammets målbild är *Hållbar kollektivtrafik för alla*. Den är indelad i fyra målområden: *Attraktivitet och användbarhet*, *Miljö och hälsa*, *Tillgänglighet för hållbar regional tillväxt* och *Ekonomi*. De två förstnämnda målområdena, *Attraktivitet och användbarhet* och *Miljö och hälsa* hanterar utmaningar och mål kopplat till ett invånarperspektiv, att göra kollektivtrafiken tillgänglig för alla och att öka kollektivtrafikens positiva samhälls- och miljöeffekter. Målområdet *Tillgänglighet för hållbar regional tillväxt*, lyfter utmaningarna med urbanisering kopplat till kollektivtrafik och hur kollektivtrafiken kan används för att stärka och knyta samman regionen. Det sista målområdet, *Ekonomi* följer upp att kollektivtrafiken bedrivs på ett ekonomiskt resurseffektivt sätt. För varje målområde finns ett antal mål, prioriteringar och förslag på insatser. Totalt finns följande sju mål som följs upp genom 23 indikatorer.

Målområde attraktivitet och användbarhet

- Fler och nöjdare resenärer.
- Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig och enkel att använda.
- Kollektivtrafiksystemet ska vara robust och pålitligt.

Målområde miljö och hälsa

- Kollektivtrafiken ska bli mer resurseffektiv och bidra till en minskad klimatpåverkan
- Kollektivtrafiksystemet ska bidra till ökad hälsa

Målområde Tillgänglighet för hållbar regional tillväxt

- Kollektivtrafiken ska bidra till att utveckla en sammanhållen och gränslös region

Målområde ekonomi

- Kollektivtrafiken ska planeras och utföras för en ökad ekonomisk resurseffektivitet

Trafikförsörjningsprogrammet innehåller också en nulägesbild, strategiska val som är viktiga för förverkligandet av intentionerna och målen, riktlinjer för respektive trafikslag, en ekonomisk konsekvensanalys av programmets förslag, samt en diskussion om kollektivtrafikens samhällsnytta. Till programmet hör tre bilagor; *Behovsanalys* med underlagsmaterial, en *Hållplatshandbok* med tillgänglighetsplan och en bilaga med beskrivning av *Intern ansvars- och rollfördelning*.

Nulägesbeskrivningen innehåller bland annat en allmän beskrivning av länets struktur och geografiska mönster, pendlingsmönster och nuvarande kollektivtrafik.

Till de strategiska valen hör bland annat

- Kollektivtrafiken ska samordnas med övrig samhällsplanering. För att skapa en attraktiv och resurseffektiv kollektivtrafik krävs en samordnad planering och en stark koppling mellan det strategiska arbetet på den regionala nivån och kommunernas fysiska planering.
- Kollektivtrafiken ska vara gränsöverskridande. Det är lika viktigt att kunna ta sig inom regionen som till angränsande regioner och viktiga noder i andra städer. Invånarna i regionen som bor på gränsen till andra regioner ska ha möjlighet att välja serviceutbudet som är närmast boendeorten, även om det finns på andra sidan länsgränsen.

- Cykeln som transportmedel. Cykeln är ett viktigt komplement till kollektivtrafiken. Det är därför angeläget att underlätta kombinationsresor med gång, cykel och kollektivtrafik; att erbjuda resenären en attraktiv helhetslösning.
- Resan skapar mervärde. Innovationer och tekniska lösningar är viktiga aspekter att ha med. I sammanhanget nämns pendlarparkeringar, smart infrastruktur (till exempel realtidsuppdateringar), sammankoppling med andra samhällstjänster som till exempel laddningsstationer för cyklar och bilar, och möjligheter att låsa barnvagnar i skydd för väder.

Riktlinjerna omfattar stadstrafik (bland annat stomlinjer och lokallinjer), tågtrafik, regional busstrafik, skolskjutstrafik, kompletteringstrafik och närtrafik, särskild kollektivtrafik, flyg och fjärrtåg, hållplatser och bytespunkter, samt klassificering av stråk.

Länsgemensam folkhälsopolicy för Kronobergs län

[Länsgemensam folkhälsopolicy för Kronobergs län hittar du i sin helhet här.](#)

Viss relevans.

Säger inget om hur den offentliga miljön kan bli bättre.

Översiktsplanen utformas så att miljön för barn och ungdomar blir så säker som möjligt. Inte minst gäller detta säkra gång- och cykelvägar. Dessutom omsorg om offentliga platser så att de känns trygga, men det handlar då mer om detaljplanering. ÖP kan bara innehålla allmänna riktlinjer.

Innehåller en allmän vision för folkhälsoarbetet i länet:

Med policyn som grund kraftsamlar Kronoberg för en god folkhälsa på lika villkor för alla länsinvånare. Länsgemensamma och lokala handlingsplaner gör ett strategiskt och långsiktigt arbete i samverkan möjligt. En övergripande dialog mellan samhällets olika aktörer ger också förutsättningar för ett resurseffektivt och framgångsrikt arbete. Folkhälsoperspektivet finns med i alla beslut som påverkar individens hälsa såsom samhällsplanering, infrastruktur, förskola och skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst med mera. Hälsoekonomiska beräkningar underlättar prioriteringar av hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Utgår från de nationella folkhälsopolitikens 11 målområden, men koncentreras på målområde 3, Barns och ungas uppväxtvillkor, och målområde 11 Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel. För dessa två anges en vision, en bakgrundsbeskrivning och arenor för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Angående arenan *Det offentliga rummet* sägs bland annat; *Barn och unga behöver en trygg och säker offentlig miljö. Det handlar om skolvägar, lekplatser men också om att tryggt kunna ta sig hem på kvällstid utan att riskera att utsättas för övergrepp och våld*

(målområde 3). Alla ska kunna röra sig utan risk och rädsla på offentliga platser och kunna vistas i trafiken utan risk för alkohol eller drogrelaterade skador (målområde 11).

Regionalt kulturmiljöprogram

[Regionalt kulturmiljöprogram för Kronobergs län hittar du i sin helhet här.](#)

Stor relevans.

Redovisar kulturmiljövårdens intresseområden och bör således tas med som underlag och ingå i analysen av allmänna intressen. Men ger lite när det gäller översiktsplanens målbild och strategier. Hanteras i översiktsplanen främst under Hänsyn.

Länsstyrelsens kulturmiljöprogram publicerades 1981 och finns nu på länsstyrelsens webbplats. Det är ett för dåtiden traditionellt kulturmiljöprogram som pekar ut ett antal områden av särskilt kulturhistoriskt värde. Till varje område hör en text med tre underrubriker; *landskapet och dess berättelse, kulturmiljöns värden och inför framtiden*. Den senare innehåller riktlinjer för hanteringen av områdena i punktform. På introduktionssidan påpekas att en hel del hänt i landskapet sedan 1981, men det är oklart om områdesbeskrivningarna uppdaterats sedan dess, eller om det är samma texter som då. Programmet har under årens lopp kompletterats med nya inventeringar som redovisas i kartform som kulturmiljövårdens kunskapsunderlag. Detta är dock inte sammanställt till ett program med kulturmiljövårdens intresseområden som planeringen bör beakta.

Förnyat kulturmiljöarbete 2016–2020 – Kulturmiljöstrategi för Kronobergs län

[Regionalt kulturmiljöprogram för Kronobergs län hittar du i sin helhet här.](#)

Liten relevans.

Är främst en strategi för hur kulturmiljövården ska arbeta. Ger i sig inga mål eller vägledning för hur kulturmiljövårdens intressen ska hanteras i samhällsplaneringen.

Tar sin utgångspunkt i de nya nationella kulturmiljömålen, som ställer nya krav på kulturmiljöarbetets inriktning. I den nya kulturpolitiken lyfts kulturmiljön fram som en viktig resurs för en hållbar samhällsutveckling. Definierar kulturmiljö och kulturarv. Redogör för de nationella kulturmiljömålen och regelverket. Knyter an till *Gröna Kronoberg – Regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län*, framförallt dess målområde *Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer*.

Själva strategin redovisas som tre målbilder med prioriteringar för att nå målbilden:

1. Breddad syn på småländskt kulturarv
Prioritering: Synliggöra fler i kulturmiljöarbetet. Delaktighet och ett inkluderande

perspektiv ska utmärka det fortsatta kulturmiljöarbetet. En handlingsplan ska tas fram för att synliggöra fler berättelser och platser i kulturmiljöarbetet.

2. Kulturmiljöer utvecklas hållbart

Prioriteringar:

- a. Fortsatt kunskapsuppbyggnad, anpassad efter målgrupper och samhällsfunktioner. Samhällsplanering nämns som exempel.
- b. Tillgängliggöra kulturmiljöer för alla.

En handlingsplan för framtagande av kunskapsunderlag ska tas fram.

Tillgänglighetsplaner för statligt skyddade anläggningar ska upprättas, liksom anpassad information till olika målgrupper.

3. Upprätta levande dialog mellan aktörer

Prioriteringar:

- a. Använda gemensamma arenor, för dialog och tvärssektoriella möten.
- b. Samhandla

Regionala miljömål i Kronobergs län 2013–2020

[Regionala miljömål i Kronobergs län 2013–2020 hittar du i sin helhet här.](#)

Viss relevans.

De regionala miljömålen är en anpassning och konkretisering av de nationella och därmed också givetvis relevanta för översiktsplaneringen. Eftersom översiktsplanen är främst är en långsiktig övergripande strategi är det kanske inte de konkreta mätbara målen som är de mest relevanta, utan den övergripande inriktningen mot hållbarhet. Det är framför allt slutmålen som den översiktliga planeringen ska förhålla sig till. Alltså är de nationella målen mest relevanta för översiktsplanen.

Beslutad 2013 och uppdaterad 2014. Ett renodlat måldokument där vart och ett av de 14 nationella miljömål som gäller i Kronobergslän beskrivs, följt av de nationella preciseringarna och de regionala miljömålen. Regionala mål till Levande skogar ingår dock inte. Ansvaret för det ligger på Skogsstyrelsen. Sammanlagt innehåller dokumentet 45 regionala mål. Sist redovisas de etappmål som regeringen beslutat om. Dokumentet uppdateras om nya etappmål tillkommer.

Vägen framåt - Åtgärdsprogram för miljömålen 2019 - 2025

[Vägen framåt - Åtgärdsprogram för miljömålen 2019 - 2025 hittar du i sin helhet här.](#)

Liten relevans.

Problembeskrivningarna ger ett regionaliserat perspektiv på miljöproblemen. Några av åtgärdsförslagen kan ge inspiration till riktlinjer i översiktsplanen, men eftersom detta är ett relativt kortsiktigt åtgärdsprogram har det relativt liten relevans för den strategiska planeringen.

Beslutad av länsstyrelsen 2019. Länsstyrelsen har i uppdrag av regeringen att utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram med bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Åtgärdsprogrammet är indelat i fyra temaområden, som tillsammans täcker in de miljömål som berör länet. Dessutom finns tre övergripande åtgärder som gäller för alla temaområden. Inom varje temaområde beskrivs aktiviteter som länets huvudaktörer har åtagits sig att uppfylla. Alla åtgärder är dessutom kopplade till Agenda 2030.

- Livsmiljö
- Landskap
- Klimat och energi
- Konsumtion

För varje tema beskrivs problematiken och vilka åtgärder som aktörer kan genomföra under programperioden redovisas. Under temaområdena *Livsmiljöer* och *Klimat och energi* finns förslag på åtgärder inom hållbar samhällsplanering.

- Det är viktigt att kommunerna har aktuella översiktsplaner och att de lyfter målsättningar och strategier för grönstrukturer eftersom dessa är vägledande i beslut enligt Plan- och bygglagen.
- Inkludera perspektivet transportsnål samhällsplanering i ett tidigt skede av planeringsprocesserna.

Förvaltningsplan 2016–2021 för södra Östersjöns vattendistrikt

[Förvaltningsplan 2016–2021 för södra Östersjöns vattendistrikt hittar du i sin helhet här.](#)

Viss relevans.

Förvaltningsplanen är framför allt ett åtgärdsprogram för att förbättra tillståndet i sjöar och vattendrag, och därmed inte direkt vägledande för översiktsplanens utformning. Översiktsplanen bör dock utformas med beaktande av de prioriterade miljöutmaningar

som förvaltningsplanen redovisar. Här är också Vatteninformationssystem Sverige (VISS), ett viktigt underlag. I VISS lagras data om statusklassificering, miljökvalitetsnormer, riskbedömningar, miljöproblem, miljöövervakning samt genomförda och planerade åtgärder för alla vattenförekomster.

VISS, viktiga dricksvattenresurser, samt andra vattenrelaterade förhållanden som bör beaktas vid fysisk planering och lokaliseringsprövning av bebyggelse och anläggningar bör beaktas i arbetet med översiktsplanen. Ett särskilt arbete kring vatten kan vara lämpligt. I översiktsplanen kan särskilda hänsynsriktlinjer för byggande med mera behövas i avrinningsområden till känsliga sjöar och vattendrag, särskilt där detta är angeläget för att uppnå miljökvalitetsnormer.

Dessutom bör översiktsplanen ta höjd för att dagvatten kan tas om hand på lämpligt sätt, och peka ut områden som behöver skyddas för att garantera framtida dricksvattenförsörjning.

Förvaltningsplan 2016–2021 för södra Östersjöns vattendistrikt beslutades 2016.

Syftet med förvaltningsplanen är dels att sammanfatta arbetet som har bedrivits inom den första vattenförvaltningscykeln vad avser statusklassificering av yt- och grundvatten samt framtagande av miljökvalitetsnormer, dels att presentera det åtgärdsprogram som ska genomföras för att förbättra de vatten som inte når uppsatta mål.

Planen är uppdelad i fem olika delar, samt Miljökvalitetsnormer för vatten och ett antal bilagor. Förvaltningsplanen som helhet redovisar:

- vattens tillstånd och användning,
- påverkan på vattenmiljöerna och de miljöproblem som orsakas av detta,
- miljökvalitetsnormer som är målet för vattens status år 2015, 2021 eller 2027,
- åtgärder för att komma till rätta med miljöproblemen och nå miljökvalitetsnormerna,
- sammanvägda konsekvenser av åtgärdsprogrammet,
- övervakning av distriktets vatten,
- bakgrund och tillvägagångssätt för reviderade miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram,
- riktningen för kommande arbete i vattendistriktet.

Planen ger både överblick över vattenförvaltningsarbetet och förståelse för hur arbetet bedrivs, och kan användas som referens och planeringsunderlag av såväl myndigheter och kommuner som av andra aktörer. Del 1 innehåller en sammanfattning av planen.

De miljöutmaningar som vattenmyndigheten bedömer vara särskilt viktiga är:

1. Övergödningen som fortfarande är ett stort problem.
2. Dricksvattenförsörjningen som måste säkras.
3. Effekterna av miljögifter från både pågående och gamla utsläpp som behöver minskas.
4. Fysisk påverkan som behöver minskas, och då särskilt vandringsvägar som behöver öppnas upp för fisk och andra organismer.

Av åtgärdsprogrammets åtta åtgärder som riktas till kommunerna avser en (åtgärd 6) fysisk planering; *Kommunerna ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.* Detta följer dock också av bestämmelse i PBL 3 kap 4 §; *Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att... 2. gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas...*

Vattenförsörjningsplan för Kronobergs län

[Vattenförsörjningsplan för Kronobergs län hittar du i sin helhet här.](#)

Viss relevans.

Vid översiktlig planering krävs hänsyn till påverkansrisker för värdefulla dricksvattenresurser. Vattenförsörjning är ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen.

Vattenförsörjning i översiktsplaneringen handlar om att dels säkerställa framtida tillgång till vatten, dels säkerställa att tillräcklig hänsyn tas för att skydda vattenresurser. Samtliga dricksvattenresurser som pekats ut i regional vattenförsörjningsplan behöver behandlas och bör pekats ut som hänsynsområde.

Planen har arbetats fram mellan åren 2008 och 2010.

Vattenförsörjningsplan för Kronobergs län har tagits fram i samarbete med kommunerna. Kommunerna har varit med och pekats ut vilka tillgångar som är värdefulla för nuvarande och framtida dricksvattenförsörjning. En vattenförsörjningsplan är ett värdefullt och viktigt instrument och underlagsmaterial för all samhällsplanering.

Naturvårdsprogram för Kronobergs län

[Naturvårdsprogram för Kronobergs län hittar du i sin helhet här.](#)

Stor relevans.

Programmet ska ses som ett rent planeringsunderlag och områdena bör tas med som hänsynsområden i översiktsplanen.

Programmet är från 1989.

Naturvårdsprogram för Kronobergs län är länsstyrelsen långsiktiga handlingsprogram för skydd och vård av naturområden. Ett av de utpekade användningsområdena för programmet är att vara ett underlag för den fysiska planeringen. Då kan hänsyn tas till naturvärden och landskapsbild i ett tidigt skede. Det förtydligas dock att det inte ska ses som ett fullständigt kunskapsunderlag. Beskrivningarna för områdena är detaljerade och programmet ger även rekommendationer för hur värdena ska bestå. Programmet är dock relativt gammalt och mycket har förändrats. Men många utav värden kvarstår och kan fortfarande ge en god inriktning för området.

Regional kulturplan för Kronobergs län

[Regional kulturplan för Kronobergs län hittar du i sin helhet här.](#)

Liten relevans.

Kulturplanen är det regionala styrdokumentet för det kulturpolitiska området. Innehåller i sig inga mål eller direkt vägledning för hur kulturlivets intressen och kulturmiljövården ska hanteras i den översiktliga planeringen.

Regionens kulturpolitiska vision är att Kronoberg ska erbjuda ett kulturliv med bredd och spets.

Planen tar upp behovet av en ökad samverkan kring kulturområdets förutsättningar och behov i Sydsverige kopplat till kollektivtrafik och samhällsplanering. Planen tar också upp att ansvaret för kulturmiljöfrågorna på kommunal nivå delas mellan olika nämnder och förvaltningar. Det är kommunernas ansvar att planlägga användningen av mark och vatten och i kulturmiljölagen finns bestämmelser till skydd för kulturmiljön. Kommunerna tillämpar dem vid fysisk planering och myndighetsutövning. En tydlig koppling till den fysiska planeringen är att kulturlivet måste vara tillgängligt för att alla ska kunna ta del utav det. Med tillgänglighet menas den fysiska tillgängligheten och funktionshinderspolitiken. Den handlar om att skapa ett samhälle utan hinder för delaktighet och med jämlika levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning. Ett tydligt mål för översiktsplanen är att skapa ett tillgängligt och tryggt samhälle. Detta täcker även upp tillgänglighet till kulturlivets funktioner.

Kommunala mål, planer och program

Växjö kommun har en lång rad mål, planer och program som utgör styrdokument för hela eller delar av kommunens verksamhet. De vi bedömt mer eller mindre relevanta för den fysiska planeringen redovisas i det följande. För var och en görs inledningsvis i en särskild ruta en tolkning av vad de innebär för främst översiktsplaneringen. Målen, planerna och programmen är här indelade i fem huvudgrupper:

- Övergripande mål och viljeinriktningar
- Fysiska sektorsplaner
- Fysiska visioner
- Icke-fysiska sektorsplaner
- Övriga

Övergripande mål och viljeinriktningar

Hållbara Växjö 2030

Stor relevans.

Översiktsplanen har ingen egen målbild utan bygger på kommunens vision och de målbilder som Hållbara Växjö 2030 anger för kommunen. Översiktsplanen är framtagen efter en målsättning för vad ett hållbart samhällsbyggande innebär som sedan blev en del av Hållbara Växjö 2030. I översiktsplanen konkretiseras hur Växjö kommun genom den fysiska planeringen kan arbeta för att uppnå de fem målbilderna i Hållbara Växjö 2030.

Hållbarhetsbedömningen som tillhör översiktsplanen har använts som verktyg för att garantera att strategier samt mark- och vattenanvändning leder mot en hållbar utveckling. Verktuget utgår från målsättning kring ett hållbart samhällsbyggande samt bedömningar utifrån aspekterna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Detta eftersom Hållbara Växjö 2030 inte var färdigställt när översiktsplanens grund arbetades fram.

Hållbarhetsprogrammet Hållbara Växjö 2030 ska leda till att hela kommunkoncernen får en gemensam bild av vilket Växjö vi vill ha. Den gemensamma horisonten kommer ligga till grund för strategiska beslut inom ramen för programmet som tas av politik och verksamheter inom kommunkoncernen. Programmet kommer ge förutsättningar för samarbeten i kommunen, regionen, nationellt och internationellt. Tydligheten i vart kommunen vill nå kan inspirera och ge underlag för andra aktörer inom kommunen och i världen att arbeta i samma riktning.

Hållbara Växjö 2030 pekar ut målbilder och insatser för att tillsammans kunna skapa en fantastisk plats för alla som lever, bor och verkar i Växjö både nu och i framtiden.

Hållbara Växjö 2030 är uppbyggt enligt följande;

- 1 deklARATION
- 5 övergripande målbilder
- 9 utmaningar
- 3 principer för genomförande

De övergripande målbilder för Hållbara Växjö 2030 är;

- Klimat- och miljösmart
- Tryggt och tillitsfullt
- Rättvist och ansvarstagande
- Växande och inkluderande
- Grönt och hälsosamt

Nio utmaningar har identifierats för Växjö. Varje utmaning är kopplad till flera målbilder. De tre viktigaste utmaningarna att hantera för den översiktliga planeringen är *Biologisk mångfald* och ekosystem, *Transporter och resande* och *Samhällsbyggande* men samtliga utmaningar innehåller viktiga kopplingar till den fysiska planeringen. Några utav de viktigaste åtgärderna som översiktsplanen måste förhålla sig till är;

- Ta hänsyn till ekosystemtjänster i samhällsplaneringen
- Bevara och utveckla livsmiljöer och landskap, som till exempel ängs-, betes-, odlings- och våtmarker.
- Värna marker med höga värden och lämna utrymme för kommande generationers behov.
- Säkerställa god vattenstatus i sjöar och vattendrag.
- Värna och utveckla spontanytor, frilufts- och grönområden.
- Säkerställa jämlik tillgång och närhet till naturområden för rekreation och hälsa.
- Säkerställa ett fossilbränslefritt transportsystem.

- Säkerställa och utveckla infrastruktur för hållbart resande.
- Verka för närhet till mötesplatser och service.
- Verka för trygga och säkra gång- och cykelstråk.
- Stärka infrastruktur och kollektivtrafik med andra regioner och större städer.
- Säkerställa storskalig såväl som småskalig energiproduktion som är helt förnybar och med hög självförsörjningsgrad.
- Utveckla boende- och livsmiljöer som förebygger segregation och främjar närhet till mötesplatser, natur och kultur.
- Bygga ett motståndskraftigt samhälle som förebygger och balanserar effekter av klimat- och samhällsförändringar.
- Främja blandad bebyggelse och en variation av upplåtelseformer.
- Främja en levande landsbygd.
- Skydda och stärka god vattenförsörjning och vattenförvaltning.
- Bygga hållbart och med låg klimatpåverkan, exempelvis genom att fortsätta som en förebild för modern träbyggnation.
- Främja förutsättningar för ett hållbart näringsliv.
- Underhålla och utveckla befintliga byggnader och infrastruktur
- Utveckla livsmiljöer i form av gröna mötesplatser och spontanytor som främjar god hälsa.
- Skapa förutsättningar och möjligheter för fler möten mellan människor.
- Skapa förutsättningar för trygga livs- och arbetsmiljöer.
- Trygga gång- och cykelstråk.

Mångfaldsprogram 2015–2025 – Ett sammanhållet Växjö Viss relevans.

Stark koppling till de nationella folkhälsomålen.

- Identifiera och skapa platser som uppmuntrar till möten mellan människor av alla de slag och kan bidra till att skapa sammanhållning.
- Bygg bort barriärer.
- Skapa blandade områden – blandade boendeformer och bostadsstorlekar, blandad användning/funktion (blandstad).
- Se till att ÖP-processen präglas av delaktighet för alla medborgardialogen. Gör särskilda ansträngningar att nå dem som inte brukar höras

Antogs i december 2015. Har svag direkt koppling till det fysiska. Möjligen kan effektmålet *Skapa jämställda och jämlika förutsättningar och möjligheter för alla Växjöbor* under samhällsperspektivet ges en fysisk tolkning. Ett nyckeltal här är "Uppmätt tillgänglighet till den fysiska miljön i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet ska öka". I inledningen "Mångfaldsprogrammet ska..." är nyckelorden och nyckelfraserna bland annat.

- Öppen och inkluderande kommun
- Lika värde, rättigheter och möjligheter för alla människor
- Sammanhållen kommun
- Delaktighet (likvärdiga förutsättningar för delaktighet)
- Jämlikt samhälle som präglas av möten och rörelser mellan individer och grupper
- Segregation, som gäller kommunen i dess helhet, inte enskilda områden
- Sammanhållen och tillgänglig kommun för alla, utan fysiska och sociala barriärer

I Växjö kommuns löfte – samhällsperspektivet lyfts bland annat bred medborgardialog fram som viktig, och kommunen ska i dialogen med växjöborna särskilt värna om att få in synpunkter från de grupper som annars inte får möjlighet att göra sina röster hörda.

Landsbygdsplan

Stor relevans.

Översiktsplanen och dess utvecklingsinriktning tillsammans med hållbarhetsprogrammet och budget utgör den ram inom vilken landsbygdsplanen kan genomföras. Många tankar och flera begrepp är gemensamma för landsbygdsplanen och översiktsplanen. Vid framtagandet av både översiktsplanen och landsbygdsplanen har de båda styrdokumenterna anpassats efter varandra. Landsbygdsplanens vägledning är dock väldigt generell och ger liten styrning åt översiktsplanen.

Antagen 2020 av kommunfullmäktige.

Planen anger den strategiska riktningen för landsbygdsutvecklingen i kommunen och tydliggör prioriterade utvecklingsområden, som till exempel boende, service, föreningsliv och näringsliv.

Planen förtydligar den politiska viljeinriktningen och lyfter fram de utvecklingsområden Växjö kommun prioriterar. Dessa är:

- Boende - Växjö kommun ska verka för att fler skall bosätta sig utanför Växjö stad och upptäcka Växjö landsbygd
- Kommunikationer och infrastruktur - Växjö kommun ska medverka till att ställa om för ett klimatsmart resande mellan stad och landsbygd samt ett digitalt samhälle
- Service - Växjö kommun ska verka för ett fortsatt samarbete mellan privata, offentliga och civila aktörer för att bibehålla och utveckla privat- och offentlig service på landsbygden
- Arbete och näringsliv - Växjö kommun ska värna och främja företagsklimatet i tätorter och på landsbygden samt verka för en förbättrad kompetensförsörjning inom näringsliv och offentlig sektor
- Natur, kultur och rekreation - Växjö kommun ska bevara den invånarnära naturen och stärka gröna livsmiljöer och landskap för att undvika en ökad förlust av biologisk mångfald, försvagade ekosystem och därmed vår sårbarhet inför klimatförändringarna
- Den trygga platsen - Växjö kommun ska arbeta för en ökad upplevd trygghet och säkerhet i tätorter och på landsbygden
- Föreningsliv - Växjö kommun ska skapa bra förutsättningar för att utveckla tätorter och landsbygden genom samverkan mellan privata, ideella och offentliga aktörer

Planen är ett strategiskt dokument och innehåller inga beskrivningar av enskilda aktiviteter utan ger förslag på möjliga åtgärdsområden. Inom respektive utvecklingsområden beskrivs insatser som ska säkerställa att hela kommunen är levande och bidra positivt till landsbygdsutvecklingen. Det handlar till exempel om en mängd olika offentliga eller privata tjänster riktade till invånarna och tillgång till barnomsorg och skola med god kvalitet. De mest betydelsefulla insatsområden för den översiktliga planeringen är:

- Skapa förutsättningar för byggande i tätorter och i enskilda lägen, av olika upplåtelseformer och färdigställda villatomter i privat eller offentlig regi.
- Eftersträva andra transportsätt än med fossildrivna fordon.

- Utveckla trygga cykelvägar i samverkan med Trafikverket.
- Bidra till att privat och offentlig service och övrig kommunal verksamhet i tätorter och på landsbygden kan utvecklas i enlighet med översiktsplanen och utvecklingsinriktningen samt efter behov.
- Skapa förutsättningar för besöksnäring med fokus på; natur-, mat- och design.
- Säkerställa jämlik tillgång och närhet till naturområden för rekreation och hälsa.
- Utveckla mötesplatser på landsbygden, både genom fysiska lokaler och genom aktiviteter.

Fysiska sektorsplaner

Klimatanpassningsplan

Stor relevans

Antogs av kommunfullmäktige 2021. Samtliga de 4 utvecklingsområden har en koppling till den fysiska planeringen.

Utvecklingsområden

1. Ett systematiskt säkerhetsarbete
2. Resilienta byggda miljöer
3. Resilienta natur- och kulturlandskap
4. Människan i ett förändrat klimat

Vattenplan

Stor relevans

Antogs av kommunfullmäktige 2021. Samtliga de 4 utvecklingsområden har en koppling till den fysiska planeringen

Utvecklingsområden:

1. Säkra tillgången till dricksvatten nu och i framtiden
2. Yt- och grundvatten med god kvalitet och stärkta ekosystemtjänster
3. Vattenvänlig planering och samhällsbyggnad
4. Värna om vattnets rekreativa värde

Plan för odling

Stor relevans

Antogs av kommunfullmäktige 2020. Samtliga de fyra utvecklingsområdena har en koppling till den fysiska planeringen.

Utvecklingsområden

1. Bostadsnära odling
2. Lärande för livet och hälsosamma matvanor
3. Livsmedelsförsörjning och entreprenörskap
4. Resiliens för klimat- och samhällsförändringar

Grönstrukturprogram

Stor relevans.

Övergripande grönområden och grönstråk med riktlinjer bör in i översiktsplanen. Kunskapsunderlaget in som planeringsunderlag.

Grönstrukturprogrammet för Växjö stad antogs 2013. Det är ett sektorsprogram utan ställningstaganden eller avvägningar mot andra allmänna intressen; ett fördjupat kunskapsunderlag och planeringsunderlag utifrån det gröna perspektivet.

Utvecklingsprinciperna bör arbetas in i aktualiseringen av Växjös översiktsplan samt i fördjupade översiktsplaner och planprogram. (I aktualitetsförklaringen 2018 nämns att grönstrukturprogrammet finns, men någon inarbetning i översiktsplanen har ännu inte gjorts. Översiktsplan för staden förklarades aktuell.) I inledningen står:

Grönstrukturprogrammet beskriver och tydliggör de gröna värdena i stadsbyggandet och kommunens utveckling, och med detta som grund föreslås en övergripande struktur för stadens gröna miljöer som en fördjupning och precisering av grönstrukturen i den fördjupade översiktsplanen för Växjö stad (2012).

Fem delrapporter togs fram: Friluftsliv och rekreation, Biologisk mångfald och grönska, Kulturhistoria och identitet, Klimatutjämning samt Odling och betesmark. De utgör del 2 Kunskapsunderlag i programmet. Del 1 är Mål och utvecklingsprinciper, det vill säga det egentliga programmet. Men det finns riktlinjer även i del 2. Del 1 innehåller sju utmaningar och trender som särskilt berör stadens gröna struktur, samt mål och delmål. Dessa är till stor del hämtade från ÖP för staden och andra tidigare beslut i KF. Del 1 innehåller också utvecklingsprinciper för hur de gröna miljöerna bör ses och utvecklas för att nationella, regionala och kommunala mål ska kunna nås.

År 2017 antogs liknande grönstrukturprogram för vart och ett av de sex kommundelscentrumerna, Lammhult, Braås, Rottne, Gemla, Åryd och Ingelstad. De är mer kortfattade än programmet för staden och bör läsas tillsammans med detta.

Friluftsprogram

Stor relevans.

Friluftslivsprogrammet är främst ett sektorsprogram, som ska vägleda genomförandet av kommunens intentioner i översiktsplanen. Men den innehåller även målsättningar som bör beaktas när en ny översiktsplan upprättas, och redovisar "prioriterade friluftslivsområden" som delvis sammanfaller med utbyggnadsområden i gällande ÖP, och där en förnyad avvägning mellan utbyggnads- och friluftslivsintressena bör göras.

Friluftsprogrammet antogs 2017 och ligger till grund för arbetet med att utveckla Växjö som friluftskommun med fokus på folkhälsa, tätortsnära natur och tillgänglighet. Gäller främst Växjö stad och de sex kommundelscentrumen. I inledningen på sid 4 står:

Programmet är framtaget som en sektorsplan som ska fungera som ett kunskapsunderlag till fysisk planering samt för gemensamma satsningar och underhåll av prioriterade naturområden inklusive leder och stråk. Friluftsprogrammet kan därmed ses som ett vägledande dokument som ur ett friluftsperspektiv visar kommunens intentioner i vår överordnade översiktsplan.

Friluftsprogrammet kan, tillsammans med grönstrukturprogrammet, bidra till en samlad bild gällande friluftslivets förutsättningar i Växjö kommun och utgöra en grund för politiska ställningstaganden för friluftslivets status och hantering i framtida planering.

Programmet består av tre delar: bakgrund, övergripande mål samt prioriterade friluftsområden.

Del 1 innehåller bland annat korta redogörelser för nationella friluftslivsmål, hur friluftslivsfrågorna lyfts fram i kommunens gällande översiktsplan, miljöprogram, budget, grönstrukturprogram, landsbygdsprogram, med mera samt vad forskningen säger. Den redovisar också resultatet av en webbenkät om växjöbornas friluftsvanor och utvistelse.

I del 2 identifieras tre målområden: friluftsliv för alla, stark samverkan och hållbar planering för friluftslivet. För varje målområde ställs ett antal mätbara mål upp.

I del 3 redovisas prioriterade friluftsområden i karta och text, inklusive utvecklingsinriktning och förslag på åtgärder.

De prioriterade friluftsområdenas avgränsning har stämts av gentemot översiktsplan, grönstrukturprogram och detaljplaner. Där friluftsområdets avgränsning kommer i konflikt med föreslagen markanvändning enligt gällande översiktsplan redovisas det. Ur ett friluftsperspektiv är dessa områden värdefulla att värna och utveckla för friluftsliv men avvägningen mot andra intressen görs i kommande översiktsplan eller detaljplanering. (s 17)

Transportplan

Stor relevans.

Antagen av kommunfullmäktige hösten 2021. Samtliga 7 utvecklingsområden förutom mobility management har en koppling till den fysiska planeringen.

Utvecklingsområden

1. Hållbar samhällsplanering
2. Mobility management
3. Gång och gaturummet
4. Cykel och små elfordon
5. Kollektivtrafik
6. Godstransporter och logistik
7. Hållbar motorfordonstrafik

Cykelvägplan

Stor relevans.

Nuvarande översiktsplan för staden säger att *vi bygger ut cykelvägarna i enlighet med den antagna cykelvägplanen*, samtidigt innehåller översiktsplan och cykelvägplan lite olika formuleringar utan att för den skull vara motstridande. Översiktsplanen bör ange det eftersträvade övergripande cykelvägnätet och cykelvägplanen vara en från översiktsplan härledd mer detaljerad handlingsplan.

Strategi och övergripande riktlinjer för arbetet med cykeltrafiken i Växjö.

Antagen av kommunfullmäktige 2019.

Anger vision, mål och strategier för cykelvägnätets utbyggnad och standard, samt för cyklandet som sådant. Cyklandet bör öka för att minska klimatpåverkan och främja folkhälsan genom att framförallt skapa och upprätthålla en god standard på huvudcykelnätet, som ska vara sammanhängande och binda samman viktiga målpunkter. Det ska upplevas som rakt och gent. I första hand bör standarden på det befintliga huvudcykelvägnätet uppdateras. Där det finns viktiga länkar som saknas i det befintliga nätet bör dessa prioriteras.

Icke-fysiska sektorsplaner

Näringslivsplan

Viss relevans.

Planen har liten direkt koppling till den översiktliga planeringen och den inriktning som finns är på en generell nivå och ger ingen vägledning för översiktsplanen att förhålla sig

till. Det som tas upp av näringslivsplanen är dock viktiga områden för översiktsplanen att behandla.

Antagen av kommunfullmäktige under 2020.

Näringslivsplanens syfte är att det i Växjö ska vara attraktivt och enkelt att starta, driva och utveckla företag. Företagen ska ges goda förutsättningar att växa och utveckla sina verksamheter i hela kommunen. Grunden för detta är att ha bästa tänkbara företagsklimat. Näringslivsplanen pekar ut de utvecklingsområden som spelar roll för ett attraktivt företagsklimat och ett framtida växande näringsliv i Växjö. Planen ska bidra till att skapa en helhetssyn och främja ett effektivt arbete med näringslivsfrågor.

Växjö kommuns arbete med näringslivsfrågor styrs av kommunfullmäktiges riktningsmål om ett växande näringsliv. Näringslivsplanen ska vägleda och fungera som ett verktyg för ökad måluppfyllelse av riktningsmålet ett växande näringsliv.

Fem utvecklingsområden har pekats ut för att få vägledning i arbetet med att skapa goda förutsättningar för ett hållbart och växande näringsliv;

- Innovation och företagande
- Kompetensförsörjning
- Företagsservice
- Infrastruktur och markberedskap
- Attraktivitet och profilering

Under respektive utvecklingsområde beskrivs insatsområden som bidrar positivt till riktningsmålet om ett växande näringsliv. Det utvecklingsområde som har starkast koppling till fysisk planering är *Infrastruktur och markberedskap* där följande insatsområden har betydelse för översiktsplanen:

- Erbjuder attraktiv verksamhetsmark - Växjö kommun tar löpande fram och utvecklar strategiska lägen för att möta näringslivets behov av tillväxt. Växjö kommun samverkar med privata fastighetsägare och markägare för att skapa miljöer med olika attraktivitetsfaktorer för olika typer av verksamheter.
- Arbetar för stärkt infrastruktur och tillgänglighet - Växjö kommun arbetar aktivt för ett väl fungerande och hållbart transportsystem samt att stärka och utveckla övrig infrastruktur såsom elförsörjning, VA, fjärrvärme, fjärrkyla och bredband. Växjö kommun verkar för att optimerar Växjös möjligheter som logistiknod. Växjö kommun arbetar också aktivt för att stärka infrastrukturen i södra Sverige för att knyta ihop arbetsmarknadsregioner.

Även under utvecklingsområdet *Attraktivitet och profilering* finns ett insatsområde som har koppling till den fysiska planeringen:

- Erbjuder attraktiva boendemiljöer - Växjö kommun erbjuder ett varierat utbud av bostäder vad gäller boendeformer, lägen och utformning och utvecklar publika miljöer i hela kommunen. Växjö kommun genomför trygghetsfrämjande insatser för att stärka attraktiviteten. I samverkan med Linneuniversitetet och andra berörda aktörer fortsätter Växjö kommun att utveckla Växjö som universitetsstad.

Besöksnäring

Viss relevans

Antogs av kommunfullmäktige 2021. De båda utvecklingsområdena har en viss koppling till den fysiska planeringen.

Utvecklingsområden

1. Företagande och attraktivitet
Till exempel att vi ska utveckla attraktiva mötesplatser, aktivitetsytor och arenor och att vi ska vidareutveckla gröna och blå miljöer för att möta en ökad efterfrågan på naturupplevelser.
2. Infrastruktur och service
Till exempel att vi ska ha välfungerande och hållbara transportsystem för att göra det enkelt för besökare att röra sig inom destinationen och förbättra och underhålla våra vandrings- och cykelleder, rastplatser och badplatser.

Energi

Viss relevans.

Kommer antas av kommunfullmäktige hösten 2021. Samtliga 4 utvecklingsområden har en koppling till den fysiska planeringen.

Utvecklingsområden

1. Hållbar samhällsplanering
2. Ökad andel förnybar energi
3. Effektiv resurs- och energianvändning
4. God försörjningstrygghet

Plan för förebyggande och hantering av avfall 2020-2025 (avfallsplan)

Viss relevans.

Avfallsplanen bygger på kravet som Miljöbalken ställer på varje kommun för förebyggande och hantering av avfall. Avfallsplanen är en regional plan för avfallshanteringen där frågor hanteras dels av Södra Smålands Avfall och Miljö (SSAM) och dels av kommunernas strategier för avfallshantering och minimering.

Målbilderna som berör samhällsbyggarprocessen mest är mål 1 och mål 2.

Mål 1 – Förebyggande av avfall och återanvändning ska öka inom kommunorganisationerna och i samhället för övrigt

Målet har två olika delmål, varav ett, Återanvändning ska öka i kommunorganisationerna, är den som berör samhällsbyggarprocessen mest. Aktiviteter som att efterfråga, utvärdera och använda återbrukat byggmaterial i minst ett projekt av kommunägda fastighetsbolag, inventering av återbrukat material vid rivning av kommunägda fastigheter samt genomföra inventering av framtida byggnations och rivningsprojekt, är aktiviteter som ska påbörjas och slutföras 2021-2023.

Byggmaterial som anses lämpliga att återbruka måste klara dagens lagkrav

Mål 2 – Mängden mat- och restavfall samt brännbart grovavfall ska minska med 25% per person till 2025

Aktiviteter för målen är ex att Införa källsortering i 100% av de kommunala bostadsbolagens fastigheter.

Införa källsortering av matavfall, förpackningar och returpapper i samtliga kommunägda samhällsfastigheter. Källsortering ska vara tillgänglig för personal, brukare och besökare.

Informera i samband med handläggning av rivningslov om att inventering av återanvändbart material bör göras.

Ställa krav i kommunorganisationernas samtliga byggoch rivningsupphandlingar på att rivningsavfallet ska källsorteras minst enligt Byggföretagens riktlinjer för basnivå, plus ytterligare en avfallsfraktion. Efterfråga återvinning och återanvändning av jord- och schaktmassor.

Aktiviteter för att främja källsortering har tidsplan 2022-2023. Information gällande inventering av återanvändbart material ska påbörjas 2021. Kraven på rivningsupphandlingar gällande källsorteringen av rivningsavfallet gäller hela planperioden (2020- 2025).

VA-policy

Liten relevans.

Policyn är helt verbal. Inga kartor på områden med behov av VA-åtgärder. Första punkten om att avsätta gröna områden och stråk för dagvattenhantering måste dock beaktas. Områden med behov av VA-åtgärder bör ingå i planeringsunderlaget och eventuellt läggas som hänsynsområden i översiktsplanen.

Antagen 2015.

I VA-policyn fastställs strategiska vägval, riktlinjer för hantering av olika VA-frågor. VA-policyn ger stöd och vägledning för beslut i frågor om VA-utbyggnad och annan myndighetsutövning i VA-relaterade frågor. Genom VA-policy tydliggör kommunen sina ambitioner och synsätt för dricksvatten- och spillvatten- samt dagvattenhantering såväl inom som utanför tätorter.

VA-policyn är den politiskt beslutade delen av VA-planen, som även omfattar flera andra dokument som utgör arbetsmaterial för tekniska förvaltningen och fastställs av en styrgrupp. De senare har i flera fall en geografisk koppling, men är å andra sidan i princip åtgärdsprogram avsedda för tekniska förvaltningens verksamhet.

Policyn säger att kommunen ska lösa VA-försörjningen i samlad bebyggelse i form av kommunal anläggning där miljö- eller hälsomässigt behov finns och där det är rimligt... samt kontinuerligt bedöma behovet av att ansluta ytterligare områden ... till verksamhetsområdet.

När det gäller dagvatten står det i policyn:

- I översiktsplanering och/eller i detaljplaner skall grönområden och gröna stråk för öppen hantering och infiltration av dagvatten avsättas i tillräcklig grad och prioriteras framför underjordisk dagvattenhantering.
- Vid detaljplanering ska kommunen vid behov ställa krav på dagvattenhanteringen.
- I samband med bygglovshantering ska kommunen verka för att fastighetsägare i redan exploaterade områden med dagvattenproblematik förbättrar dagvattenhanteringen.

Övriga

Växjö kommuns träbyggnadsstrategi

Viss relevans.

Val av byggmaterial kan inte föreskrivas i detaljplane-bestämmelser eller bygglov. ÖP bör ändå kunna uttrycka kommunens viljeinriktning att det ska byggas mer i trä, som underlag för dialog med byggherrar och som riktlinje för byggande på kommunens egen mark.

Innehåller tre mål som är hämtade från andra beslutsdokument:

- Ett fossilbränslefritt Växjö; vi ska sluta använda fossila bränslen, vi ska använda energi effektivt (från miljöprogrammet),
- Småland är 2020 en ledande träregion i Europa (från *Tänk trä för ett hållbart Småland, regional strategi för den trärelaterade näringen i Småland*, antagen av de tre regionförbunden 2012),

- Växjö kommunkoncern: 2015 ska 25% och 2020 ska 50 % av nybyggnationen vara träbaserad (KS §317/2012, kommunens budget 2014).

I övrigt är strategin främst handlingsinriktad – att man ska samverka, nätverka och trycka på.

Riktlinjer för utformning stadsmiljö

Liten relevans.

Antaget av kommunfullmäktige 2021.

Detaljnivån gör att detta knappast är relevant för ÖP. Men den kan ses som ett handlingsprogram för att förverkliga översiktsplanens övergripande strategi och riktlinjer för stadskärnan. Kompletterar fördjupad översiktsplan för rutnätsstaden. Arbetet med att uppdatera denna pågår.

Syftet med Riktlinjer för stadsmiljö är att långsiktigt och enhetligt hantera alla förändringar av allmän platsmark i stadskärnan. Genom råd och riktlinjer för gestaltning av offentliga utomhusmiljöer i centrum ska resultatet bidra till ett attraktivt centrum som människor vill vistas i, röra sig till och igenom. Det stärker Växjö's varumärke och identitet och ger förutsättningar för livskraftiga företag och handlare.

Riktlinjer för utformning av stadsmiljö är baserat på stadsmiljöprogrammet från 2008 men har uppdaterats med en fördjupning i gatusektioner och anpassning till nya krav och riktlinjer för stadsmiljön. Riktlinjerna kompletterar teknisk handbok vid utveckling av nya platser och upprustning av befintliga.

Bostadsförsörjningsprogram

Viss relevans.

Översiktsplanen ska givetvis reservera mark så att målen för bostadsbyggandet kan nås, men bostadsförsörjningsprogrammet ger ingen konkret input för var och hur. Och översiktsplanen är ju överordnad bostadsförsörjningsprogrammet och mer långsiktig. I de områdesvisa analyserna i del 2 finns dock förslag på insatser som kan ge underlag till fördjupningar av översiktsplanen på stadsdelsnivå eller motsvara.

Antaget av kommunfullmäktige mars 2017. Består av två delar.

Del 1 med långsiktiga övergripande målsättningar för bostadsförsörjningen, plus ett arbetssätt för att nå målsättningarna kopplat till budgetprocessen. De kommunala målen är

- Bostadsförsörjningen ska bidra till en hållbar samhällsutveckling
- Bostadsbyggandet ska motsvara efterfrågan

Del 2 är en analys med förslag till insatser för att nå målen.

Strategi för konstområdet

Liten relevans.

Strategin har en viss relevans för den fysiska planeringen och framförallt i bygg- och genomförandeskedet. För den översiktliga planeringen anses strategin vara allt för detaljerat och inriktad på genomförandet.

Antagen av kommunfullmäktige 2009.

För strategin finns en vision och en handlingsplan. Ett avsnitt av visionen har särskild koppling till fysisk planering.

Gestaltande insatser i den offentliga miljön ger lyskraft och bidrar till att göra kommunen mer attraktiv. Olika former av konstnärliga uttryck i utemiljön ökar trivseln och skapar säkrare livsmiljöer. Att tillsammans med andra intressenter öka attraktiviteten kring sjöarna Växjösjön och sjön Trummen är av central betydelse.

Handlingsplanen består sedan av tre delar som kopplar till den fysiska planeringen.

- Art Site - att tillsammans med kommunala förvaltningar utveckla konststråket runt Växjösjön och sjön Trummen genom permanenta och temporära konstnärliga gestaltningar.
- Konstnärlig gestaltning i det offentliga rummet – att aktivt arbeta med att stärka konstnärlig gestaltning i det offentliga rummet.
- 1 %-regeln – att befrämja 1 %-regeln vid nybyggnation och ombyggnation för såväl kommunala som privata projekt.

Riktlinjer för konstnärlig utsmyckning vid ny-, till och ombyggnad av lokal för kommunal verksamhet

Liten relevans.

Precis som *Strategi för konstområdet i Växjö kommun* anses riktlinjerna ha liten relevans för den strategiska planering och mer relevans för genomförandet av den fysiska planeringen.

Antagen av kommunstyrelsen 2014.

Dokumentet beskriver att målsättningen är att 1 % av beslutade investeringsutgifter skall investeras i konstnärlig utsmyckning och att detta ska tillämpas vid ny-, till och ombyggnation av lokaler där Växjö kommun är hyresgäst och där investeringen överstiger 10 mkr. Processen ska initieras och samordnas av kommunstyrelsen via kommunledningsförvaltningens fastighetskoordinator. Arbetsmetoden och hur uppföljningen ska ske beskrivs i detalj.